

نظر شخصیت های غیر مسلمان در مورد پیامبر اسلام(ص)(قسمت ششم):
گوته شاعر بزرگ آلمانی

یوهان ولفگانگ گوته (Johann Wolfgang von Goethe 1749-1832) بزرگترین شاعر آلمانی است که با آثار فراوان و ارزشمندش در ردیف بزرگترین شاعران جهان قرار گرفته است. گوته چنان برخورد شگفت انگیز و جالبی با اسلام دارد که شایسته است آن را به شیوه ای علمی و دقیق بررسی کنیم. علاقه گوته به اسلام علاقه ای درونی و خارج از قواعد معمولی است. گوته علاقه اش را به اسلام در مقاطع مختلف زندگی بروز داده است. نخستین جلوه این علاقه و گرایش به دوران جوانی گوته یعنی ۲۳ سالگی او باز می گردد که مدحی بسیار زیبا در وصف پیامبر گرامی اسلام می سراید.

گوته در ۷۰ سالگی نیز آشکارا بیان می کند در این اندیشه است که همه شبهای قدر را که قرآن در آن نازل شده است، شب زنده داری کند و این فاصله زمانی، یعنی بین ۲۳ تا ۷۰ سالگی دوره ای طولانی از زندگی گوته را شامل می شود که این شاعر آلمانی به شیوه های مختلف علاقه خود را به اسلام نشان می دهد. گرایش به اسلام در گوته بیش از هر چیز در دیوان شرقی او نمود می یابد. این کتاب در کنار اثر بزرگ گوته، فاوست، از مهمترین آثار او به شمار می رود. یکی از ابیات شگفت انگیز دیوان، بیتی است که شاعر در این بیت این گمان که او مسلمان است را منتفی نمی داند. مطالعات قرآنی گوته در سال ۱۷۷۲ دستاوردی بزرگ برای او دارد، چرا که او انگیزه می یابد تا به تدوین نمایشنامه محمد بپردازد. اگرچه این نمایشنامه هرگز مجال اجرا نیافت، اما در بخشی از این نمایشنامه که گوته آن را یادداشت کرده است، می توان به مفاهیم زیبایی از اسلام و بنیانگذار این دین مبین در نزد گوته برخورد و از این رو بررسی این اثر برای دریافت بهتر رابطه گوته با اسلام بسیار راهگشاست. در این نمایشنامه به نمونه هایی برمی خوریم که دلایل و چگونگی علاقه شخصی گوته را نسبت به اسلام نشان می دهد. در این میان، دو جلوه نمودی بیشتر دارند: نخست شخصیت حضرت محمد (ص) و دوم تعالیم حیات بخش اسلام که گوته به سبب این دو جلوه، علاقه ای درونی نسبت به اسلام می یابد. یکی از بخشهای زیبایی این نمایشنامه "نغمه محمد" نام دارد. این شعر مکالمه ای میان حضرت علی (ع) و حضرت فاطمه (س) است. گوته این شعر را بهار سال ۱۷۷۳ می سراید چرا که او تا این زمان کتابهای بسیاری درباره حضرت محمد (ص) مطالعه کرده بود. گوته در این شعر شخصیت بنیانگذار دین اسلام را به مثابه رهبر معنوی بشریت تصویر می کند و برای بیان بهتر موضوع از تمثیل سیلی عظیم و آبی فراوان بهره می جوید، تا بدان وسیله آغاز حرکت او را از نقطه های کوچک تا رسیدن به قدرت معنوی بزرگ بهتر بیان کند.

@din_va_elm